

Avdelningen för livsmedels- och
dricksvattenförsörjning
Enheten för investeringsprogram

2026-01-29

Dnr 2025/04540

Bilaga 2 Villkor för investeringsstöd dricksvattenförsörjning

Gäller för beslut som avser 2026 och 2027.

Legal grund

Regeringen har gett Livsmedelsverket i uppdrag¹ att inom ramen för investeringsprogrammet ge stöd till kommunernas och regionernas arbete med dricksvattenförsörjning. Livsmedelsverkets arbete med civilt försvar ska syfta till att utveckla och stärka det civila försvaret och därmed bidra till en högre samlad förmåga inom totalförsvaret.

Förutom att de satsningar som finansieras med medel från anslaget 1:26 ska följa ändamålet för anslaget, behöver de även uppfylla generella krav enligt myndighetsförordningen (2007:515) och förvaltningslagen (2017:900). Utifrån detta har Livsmedelsverket tagit fram dessa villkor som gäller för Investeringsstöd från anslag 1:26 Åtgärder för beredskap inom dricksvattenområdet ap 1 Civilt försvar, som betalas ut som bidrag till kommuner och regioner. Investeringsstödet fördelas under förutsättning att riksdagen beviljar medel för ändamålet. Bidragets storlek fastställs i regleringsbrev som beslutas under december månad.

Genom att ansöka om stödmedel accepterar mottagaren dessa villkor.

Begrepp

Dricksvatten Begreppet definieras inom livsmedelslagstiftningen som: allt vatten som är avsett att eller rimligen kan förväntas att förtäras av människor, inklusive

¹ Regleringsbrev för budgetåret 2026 avseende Livsmedelsverket

källvatten, från och med den punkt där det tas in i vattenverken. (1 § Livsmedelsverkets föreskrifter [LIVSFS 2022:12] om dricksvatten).
I rapportering av regeringsuppdraget *Investeringsprogram – Beredskapssektorn livsmedelsförsörjning och dricksvatten* definieras ett antal begrepp, däribland:

Begreppet **investering** betyder här att det är en satsning som förväntas ge framtida avkastning. Det kan således vara i både hårda, fysiska produkter och i mjuka, kunskaps- och kompetenshöjande processer. Definitionen är därmed bred och innebär att stödet får användas till både driftkostnader och investering/anläggningstillgångar utifrån Rådet för kommunal redovisnings definitioner.

Förmåga (vid akut hantering) definieras som möjligheten att åstadkomma något med syftet att positivt påverka utfallet av negativa händelser. Förmåga omfattar olika resurser som människor, utrustning, och kompetens, men det krävs mer än bara resurser för att uppnå effekt.

Som **konsult** förväntas man inte ta del av resultat och därmed inte heller implementera resultatet i sin organisation.

Samverkanspartner: Den medverkande organisationen planerar att ta del av resultat och implementera detta i sin verksamhet och i sitt fortsatta arbete.

Krav i utlysningen

Följande krav ska uppfyllas för att vara aktuell för stöd:

- Påbörjad kontinuitetsplanering dimensionerad för krig,
- Kapacitet att ta emot stödet och upprätthålla förmåga över tid
- Förmåga att bidra till erfarenhetsåterföring

Lokal samplanering uppmuntras

Giltiga kostnader

Vilka åtgärder och områden som omfattas framgår i respektive utlysningsbeslut och avgör vilka kostnader som kan omfattas av stödet, det vill säga vara giltiga.

- Effektivitet och god hushållning med statens medel är ett krav. Investeringsstödet får inte bekosta del av tjänst eller åtgärd för vilka kommunen eller regionen mottagit statsbidrag från andra myndigheter eller annan finansiering.
- Medlen ska bekosta beredskapshöjande åtgärder och investeringar i enlighet med det syfte som framgår av stödbeslutet.
- Åtgärderna ska ge en bestående förmågehöjning.
- Endast kostnader eller tillgångar som kan hänföras till den period som stödbeslutet avser är giltiga. Medel får inte överföras till kommande period utan särskilt beslut från Livsmedelsverket.
- Stödmottagarens redovisningsprinciper gäller, liksom styrande dokument i form av policyer, riktlinjer och motsvarande dokument, även för aktiviteter som finansieras av medel från investeringsprogrammet.
- Giltiga kostnader är direkta kostnader som är nödvändiga för investeringens genomförande. Kostnaden ska kunna verifieras med underlag som styrker faktiska volymer utan några interna påslag. I det fall lönekostnader ingår ska de kunna kopplas till en attesterad specificerad tidredovisning.
- Konsulter kan anlitas om detta fyller behov av resurser eller kompetens under villkor att kompetensåterföring säkerställs till stödmottagarens organisation.

För **förstudien** är egen personal och konsultkostnader tillåtna, liksom relaterade övriga driftskostnader för utbildning och övning av berörd personal i det fall utrymme finns.

För **investeringsstödet** är själva anskaffningen av materielen och tillhörande kostnader för att ta anläggningen i drift tillåtna, det kan vara personal, konsulter, förbrukningsmateriel eller andra driftskostnader. Även utgifter för uppförande, installation, uppgradering eller utbyggnad av lokaler, så länge det avser en beredskapshöjande åtgärd i enlighet med stödets syfte.

För **utbildning och övning** är det tillåtet med arbetstid för projektledare, övningsledare och utvärderare för planering, genomförande och utvärdering samt arbetstid för expertstöd. Eventuella resor med kost och logi för ovanstående roller. Lokaler och i undantagsfall utrustning som är nödvändig för genomförande av övningen eller utbildningen. Gemensamma måltider för övande eller deltagare i utbildningen

Samverkan uppmuntras. Om någon annan, exempelvis en region, kommun, kommunalt bolag eller liknande, tar del av stödmedel ska denna samverkanspartner framgå av ansökan. Det är fortfarande stödmottagare enligt beslutet som är ansvarig för medlens användning och spårbarhet. Stödmottagare uppmuntras att besöka varandra för att ta del av erfarenheter och kunskaper samt delta som observatörer vid varandras övningar. Skäliga kostnader för resor, utbildning och konferenser är giltiga. För de personer som deltar i aktiviteten ska det finnas underlag som tydligt visar datum, namn, yrke eller funktion och vilken organisation som hen företräder.

Icke giltiga kostnader

Stöd beviljas inte för:

- Arbete med krisberedskap som inte har betydelse för dricksvattenförsörjningen under höjd beredskap
- Löpande kostnader för förvaltning såsom hyra, drift och underhåll
- Indirekta kostnader som generella påslag för overheadkostnader (OH), schablonberäknade kostnader eller kostnader som bygger på interna kostnadsfördelningar.
- Investeringar och utrustning för kommunal ledningsplats eller abonnemangskostnader för Rakel.
- Personalkostnader för Tjänsteman i Beredskap (TiB).
- Internt skydd, exempelvis lås och larm, som inte är särskilt kopplat till det säkerhetsskydd som krävs för arbetet med civilt försvar.
- Investeringar för att stärka den generella IT-säkerheten.
- Allmänna utbildningar i till exempel brandskydd och hjärt- och lungräddning
- Resor till och från utlandet
- Arbetstid för övad personal

Rekvirering av medel

Medel för 2026 rekvireras i förskott i samband med ansökan om stöd. Medel för 2027 rekvireras under 2027 i anslutning till användandet, senast **1 december**.

Rapporteringskyldighet

Stödmottagaren får byta ut budgetposter mot andra med liknande användningsområde om det är ekonomiskt mer fördelaktigt eller likvärdigt. Vid

ett utbyte ska syftet och nyttan med investeringen upprätthållas eller öka jämfört med ansökan.

Uppföljning

Stödmottagaren är skyldig att avsätta personella och eventuellt andra resurser för att lämna de uppgifter eller underlag som efterfrågas av Livsmedelsverket för kunskapsinhämtande insatser. Det kan till exempel innebära att delta i workshops, eller besvara enkäter. Stödmottagare förväntas även delta med erfarenheter och lärdomar i Livsmedelsverkets externa kunskapshöjande insatser såsom webinarier eller nyhetsbrev.

Återrapportering

Stödmottagaren ska så snart stödåtgärden är genomförd men senast den **31 januari** året efter avslutad stödperiod, redovisa genomförd verksamhet fram till detta datum.

Det ekonomiska utfallet redovisas senast **15 februari** i särskilt anvisat formulär utan att underliggande dokument behöver bifogas. Alla underlag ska kunna redovisas på begäran av Livsmedelsverket. Redovisning av kostnader och tillgångar ska gå att särskilja i mottagarens redovisning till aktuell projektkod eller motsvarande och till aktuell tidsperiod.

Effekter

En uppföljning av stödåtgärdernas långsiktiga effekter kan också komma att genomföras. Stödmottagaren ska därför besvara de frågor som Livsmedelsverket, eller den aktör som Livsmedelsverket utser, ställer även efter det att projekt eller motsvarande har avslutats.

Revision

Stödmottagaren ska på begäran utan dröjsmål ge Riksrevisionen, Livsmedelsverket eller den aktör som Livsmedelsverket utser, möjlighet att granska hur stödmedlen har använts. Vid misstanke om otillåten hantering av stödmedel har Livsmedelsverket rätt att genomföra en fördjupad ekonomisk granskning som kan komma att genomföras av en extern revisionsfirma.

Kommunikation

Om stödmottagaren genomför kommunikationsinsatser om beredskapsåtgärder som möjliggjorts av stödet ska Livsmedelsverket omnämnas.

Återbetalningsskyldighet

Om stödmottagaren använder någon del av bidragsmedlen i strid med stödets syfte, dessa villkor, eller om Livsmedelsverket kan konstatera att hela eller delar av stödmedlen inte har tagits i anspråk, ska den delen återbetalas till Livsmedelsverket.